

3A. Opvang vanuit COA

Ongeveer 800 derdelanders hebben een openstaande asielaanvraag. Hierdoor hebben zij na het beëindigen van de RTB recht op opvang bij het COA. Het aantal derdelanders met een openstaande asielaanvraag kan nog oplopen tot 4 maart 2024. Hieronder leest u de gevolgen van het besluit van de Raad van State voor derdelanders met een lopende asielaanvraag en wat dat betekent voor gemeenten.

Administratieve inschrijving bij het COA

Derdelanders met een lopende asielaanvraag worden per 5 maart 2024 administratief ingeschreven bij het COA. Het COA ontvangt daarvoor gegevens van de IND. Inschrijving bij het COA is belangrijk voor bijvoorbeeld de zorgverzekering (RMA), wettelijke aansprakelijkheidsverzekering en bereikbaarheid voor de asielprocedure.

Derdelanders met een open asielaanvraag worden per brief geïnformeerd over de uitspraak van de Raad van State. Deze brief is afkomstig van de IND. Een geanonimiseerde versie van de brief is beschikbaar op het VNG-forum en de website van de IND. In die brief is een passage opgenomen over de administratieve inschrijving per 4 maart bij het COA en de wijziging van zorgverzekering (van RMO naar RMA). In diezelfde brief staat dat de derdelander persoonlijk bericht krijgt van het COA als er plek is in de opvang. Dit persoonlijke bericht is afkomstig van het COA en wordt middels een brief aangetekend verzonden. De betrokken gemeente ontvangt een afschrift van dit bericht van het COA.

Verhuizing naar een COA-opvanglocatie

Het COA kampt met grote capaciteitstekorten. Om die reden is het niet mogelijk alle derdelanders met een lopende asielaanvraag per 5 maart 2024 op te nemen in de COA-opvang. Vanaf 5 maart 2024 neemt het COA de derdelanders met een lopende asielaanvraag geleidelijk over, afhankelijk van de beschikbaarheid van opvangplekken. Aan gemeenten wordt gevraagd de derdelanders met een lopende asielaanvraag te blijven opvangen tot zij kunnen verhuizen naar het COA.

De derdelander ontvangt van het COA persoonlijk bericht zodra er een plek vrij is in de opvang. Dat kan vanwege het tekort aan opvangplekken enige tijd duren. Het COA gebruikt voor het aanschrijven van de derdelander de adresgegevens uit de BRP.

Vervoer naar de COA-opvanglocatie

De derdelander is zelf verantwoordelijk voor het organiseren van vervoer naar de COA-opvanglocatie. De COA-locaties liggen verspreid over Nederland. Afhankelijk van de beschikbaarheid van opvangplekken bepaalt het COA de locatie waar de betreffende derdelanders naar zullen verhuizen.

Contact tussen COA en gemeenten

Het COA heeft 4 regiocoördinatoren aangewezen (noord, midden-noord, midden-zuid en zuid). Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor gemeenten voor vragen over de overdracht van derdelanders die de asielprocedure (gaan) doorlopen. Hun namen en contactgegevens zijn beschikbaar op het VNG-forum.

Afspraken over verhuizing naar een COA-locatie lopen in eerste instantie via de derdelander. Hij/zij wordt per brief geïnformeerd als er plek is in de opvang. De regiocoördinator staat tevens in nauw contact met de betrokken gemeente over de overdracht. Zo ontvangt de betrokken gemeente van het COA een afschrift van de brief die de derdelander ontvangt wanneer er plek is in de COA-opvang. Gemeenten zijn zo op de hoogte van de derdelanders die gaan verhuizen naar een COA-locatie.

Gegevensdeling met gemeenten

Het COA heeft van de IND gegevens ontvangen van derdelanders met een open asielaanvraag. Dit zijn ongeveer 800 mensen. Dat aantal kan nog oplopen tot 4 maart aanstaande. Het COA maakt een overzicht van derdelanders per gemeente en zal dit met gemeenten delen. Naar verwachting lukt dat binnen 3 weken.

Per 5 maart zullen derdelanders met asiel in de BRP worden omgeklapt naar titelcode 32 (lopende asielaanvraag). Gemeenten kunnen dan ook de BRP raadplegen om te zien welke derdelanders dit betreft. Derdelanders met deze titelcode hebben recht op opvang bij het COA. Het COA ontvangt van de IND diezelfde gegevens (derdelanders met asiel, waarvan de titelcode per 5 maart omklapt

naar 32) en gaat op basis van deze gegevens de derdelanders die het betreft registreren. De regiocoördinatoren beschikken daarmee over de gegevens per gemeente van asielzoekers die na 4 maart op grond van hun asielaanvraag recht hebben op opvang bij het COA. Op basis daarvan kan als er plek is de verhuizing naar een COA-locatie worden gepland en afgestemd met de gemeente.

Verstrekkingen

Vanaf het moment dat de derdelander fysiek overgaat naar het COA worden vanuit het COA verstrekkingen gestart. Het is aan de gemeente om vanaf dat moment de verstrekkingen aan de derdelander te beëindigen. Meer informatie over verstrekking bij het COA kun je vinden op de website: <https://www.coa.nl/nl/het-recht-op-opvang>.

Zolang de derdelander in de gemeentelijke opvang verblijft, terwijl hij of zij wacht op overplaatsing naar een COA-opvanglocatie, vraagt het Rijk gemeenten de verstrekkingen onder de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) uit te keren tot het moment van de fysieke overdracht. Hierdoor blijven de regimes op een locatie zoveel mogelijk gelijk. De kosten van deze opvang inclusief de door de gemeente uitgekeerde verstrekkingen kunnen vanaf 5 maart 2024 worden gedeclareerd bij het COA middels het genoemde normbedrag per dag per bed. Gemeenten ontvangen hiervoor een instructie van het COA.

Financiën

De financiering van (GOO-)plekken waar de derdelanders met een open asielaanvraag verblijven, verloopt met ingang van 5 maart niet langer via de BooO (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0046732>). Gemeenten moeten daarom vanaf die datum de GOO-plekken waar dan nog derdelanders verblijven niet langer aanmelden als plekken die beschikbaar zijn voor ontheemden uit Oekraïne. Dit geldt zowel voor de dagelijkse aanlevering van gegevens bij het KCIO als bij de (financiële) verantwoording.

Gemeenten kunnen de kosten die zij maken voor die derdelanders met een open asielaanvraag na 4 maart 2024 declareren bij het COA. Zij mogen daarbij het normbedrag van 150 euro per dag per gemeentelijke opvangplek hanteren. Dit is hetzelfde bedrag als gebruikt wordt voor cno/tgo. Gemeenten ontvangen in de eerste week van februari van het COA een instructie over de wijze van factureren (incl. normbedragen, projectcodes en een e-mailadres voor vragen en het indienen van declaraties).

Werk

Vanaf het moment dat derdelanders geregistreerd worden bij het COA (na afloop van de RTB op 4 maart 2024) mogen zij niet meer werken onder de voorwaarden van de RTB. Dit komt doordat de RTB vanaf dat moment niet meer geldt voor mensen uit deze groep. Werken mag dan onder de voorwaarden die gelden voor alle asielzoekers in procedure. Dit betekent dat asielzoekers waarvan de aanvraag 6 maanden of langer in behandeling is mogen werken. Asielzoekers die korter dan 6 maanden geleden een (herhaalde) asielaanvraag hebben gedaan mogen niet werken. Wanneer asielzoekers inkomsten uit arbeid hebben wordt op grond van de RVA een eigen bijdrage verlangd (REBA) door het COA vanaf het moment dat ze op een COA-locatie verblijven.

Zorgverzekering

Derdelanders met een asielaanvraag worden per 5 maart 2024 ingeschreven bij het COA. Per diezelfde datum worden zij afgemeld bij de RMO en aangemeld bij de RMA (zorgverzekering voor asielzoekers). Dat gaat automatisch. De derdelander en/of gemeenten hoeven daar niets voor te doen. Meer info over de RMA vind je op de website: <https://www.rmasielzoekers.nl/>.

Zorgverlening

De zorg wordt verleend op de plek waar mensen verblijven, dus in de GOO/POO via de zorgverleners in de buurt (bijv. de huisarts) of bij het COA via GZA. Alle ziekenhuizen in Nederland zijn gecontracteerd voor de RMA. Asielzoekers kunnen bij alle ziekenhuizen in Nederland terecht. Bij vragen over zorgaanbieders kunnen asielzoekers/derdelanders de website van de RMA raadplegen of de zorglijn bellen (088 – 112 2 112).

Zorgpas

In het reguliere proces ontvangen bewoners hun zorgpas in Ter Apel. In dit geval zijn derdelanders al geruime tijd in Nederland en zullen ze niet via Ter Apel naar een COA-opvanglocatie komen. Voor deze groep geldt dat zij de pas automatisch toegestuurd krijgen op het bij het COA bekende adres. Hiervoor zijn geen handmatige acties nodig.

Verblijf bij een gasthuishouden

De derdelander met een asielaanvraag die verblijft bij een gastgezin wordt in de brief van de IND gevraagd contact op te nemen met de COA informatielijn via 088-7157000 of info@coa.nl. Het is belangrijk dat derdelanders die nu verblijven in een gasthuishouden met het COA afspraken maken over het al dan niet voortzetten van het verblijf na 4 maart 2024. Vanaf 5 maart 2024 ontvangen derdelanders die verblijven bij een gasthuishouden verstrekkingen van het COA. Regiocoördinatoren zorgen voor de informatieoverdracht naar gemeenten.

Verblijf na 5 maart bij het gastgezin kan (financiële) gevolgen hebben voor het gastgezin. Het is belangrijk dat zij dit weten. Informatie over de gevolgen staat op www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraine/derdelanders

Herhaalde/nieuwe asielprocedure

Wanneer een derdelander al een afgeronde asielprocedure heeft is hij of zij vertrekplichtig. De derdelanders die het betreft worden per brief door de IND geïnformeerd. Ook krijgen deze mensen een nieuw terugkeerbesluit van de IND. Als de derdelander vreest in het land van herkomst niet veilig te zijn, dan bestaat er de mogelijkheid alsnog of opnieuw asiel aan te vragen. Dit gaat volgens het reguliere aanmeldproces. Meer informatie daarover is te vinden op de website van de IND (<https://ind.nl/nl/verblijfsvergunningen/asiel/asiel-aanvragen-in-nederland>).

Vergunninghouders

Op 27 juni 2023 heeft het COA gemeenten geïnformeerd over de werkwijze met derdelanders met een status. Deze brief is beschikbaar op het VNG-forum. De werkwijze is dat betrokken gemeenten statushouders uit deze groep zo snel mogelijk huisvesten. Statushouders die gehuisvest worden tellen mee voor de taakstelling. Om de statushouder met huisvesting mee te laten tellen voor de taakstelling worden gemeenten gevraagd een taakstellingsformulier in te vullen en retour te zenden aan het COA. Om ervoor te zorgen dat inburgering kan starten, maakt het COA een melding bij DUO na ontvangst van het taakstellingsformulier.

Contact met het COA

In het geval van vragen raden wij aan om contact te leggen met uw regiocoördinator of de COA Informatielijn op 088 - 715 70 00, info@coa.nl).